

Aquacultuur op Zee

Bron: samenvatting van artikel uit Visserijnieuws, 22 juni 2007

Op 15 juni werd op de Pier van Scheveningen een workshop gehouden waarin de mogelijkheden voor aquacultuur op zee werden besproken. De goed bezochte workshop was georganiseerd door Directie Visserij van het Ministerie van LNV. Er werden vele fantastische plannen en buiten Nederland opgedane ervaringen gepresenteerd, maar de weerbarstige praktijk hindert op de Noorzee het gewenste "doorpakken".

Voorzitter Martin Scholten (Wageningen-IMARES) schetste de kaders voor de dag: de vraag naar vis stijgt, de vangsten stagneren of lopen terug en alleen door middel van aquacultuur kan aan de vraag voldaan worden. Ook de behoefte aan energie stijgt. Maar het land, zeker in ons deel van de wereld, raakt vol. De zee biedt nog veel ruimte en mogelijkheden die niet optimaal benut worden. Zijn er kansen voor de combinatie van aquacultuur en energieopwekking, bijvoorbeeld bij windmolenparken, boorplatforms en bij nieuwe vormen van kustverdediging?

Kleine en grote plannen

Een deel van de sprekers pleitte voor opzet van concrete proefprojecten. Ze hadden hiervoor verschillende benaderingen. Willem Brandenburg (Plant Research International) schetste een grootschalige project bestaande uit grote windmolenparken in combinatie met duizenden vierkante kilometers grote zeewierkwekerijen waarvan het product ook op zee tot grondstof wordt bewerkt of als brandstof voor energiewinning wordt gebruikt. Alleen door zo'n grootschalige aanpak zal de doelstelling gehaald kunnen worden om op termijn meer dan 10 % van onze energie uit duurzame bronnen te winnen. Nederland heeft

als voordeel dat er al veel off-shore kennis en technologie aanwezig is. De sprekers van ECOFYS waren voorstander van een kleinschalige, stapsgewijze aanpak bij productieplatform Q8, 20 km uit de kust van IJmuiden. Daar zou vis in afgesloten bassins kunnen worden gekweekt. De afvalstoffen zouden mosselen en/of algen die in het zelfde project worden gekweekt tot voeding dienen. De beweging van golven en stroom zou door middel van rotoren in bruikbare energie kunnen worden omgezet. Op den duur zouden ook een drijvende haven en een visafslag op zee aan het project kunnen worden toegevoegd. "Waarom zou je steeds met verse vis van zee naar een afslag aan de wal moeten?" zo vroeg de spreker zich af. (Ik hoop dat iemand uit de zaal hem of haar heeft verteld dat daar de verwerkers, handelaren en consumenten wonen).

Belgische ervaringen

In België zijn al langer proeven gedaan met aquacultuur op zee. Sinds 1998 is door ILVO (de Belgische tegenvoeter van RIVO) geëxperimenteerd met mosselkweek 20 km uit de kust. Dit gebeurde door met speciale installaties mosselzaad in te vangen en aan lijnen (hangculture) op te kweken. Het project loopt nog steeds, alleen nu dicht onder de kust. Producties van 15 kg per me-

ter lijn lijken mogelijk. Diverse reders zijn geïnteresseerd in opschaling, verbetering en privatisering.

In België is ook onderzoek gedaan aan "open zeeboerderijen": jonge zeekrab, kreeft en zeebaars zouden in de buurt van plaatsen met veel harde ondergrond (in de buurt van windmolens) uitgezet kunnen worden om later selectief met hengels opgevisst te worden. Men heeft ook gekweekte jonge tongetjes en tarbotjes gemerkt en in zee uitgezet. Maar de jonge visjes bleven niet in Belgische wateren en werden over de hele Noordzee, vooral door Nederlandse vissers, teruggevangen

Golf van Mexico

Ook Arie de Bondt (HESY) vertelde het publiek over zijn ervaringen met viskweek in de Golf van Mexico. Het project waar hij bij betrokken was bestond uit kweek van cobia en red porgy. Het plan was om op een platform midden op zee een hatchery en kweekbakken te plaatsen. De grote afstand tot het land leidde tot grote logistieke problemen. Een grote storm verwoestte de eerste aanzet van het project en betekende het einde ervan. Terugkijkend komt de Bondt tot de conclusie dat vis kweken op

het land zo gek nog niet is. De mogelijkheid om op land vis in veel hogere dichtheden te houden dan op zee kan opwegen tegen het nadeel van hogere kosten door dure grondprijzen.

Bureaucratie

De Nederlandse wetten en regels zijn vaak niet bevorderlijk voor experimenteren met aquacultuur op zee. Zo blijkt het niet makkelijk om voor experimenten met kweek op zee van Rijkswaterstaat een vergunning voor langer dan een jaar te krijgen. De opmerking van de medewerker van het Belgische LIVO dat in België windmolenparken op zee verplicht zijn om aquacultuur toe te staan oogstte daarom nogal verbazing. Een andere spreker wees op het geringe aantal ondernemers in de zaal: "De ene helft van de aanwezigen hier verdient z'n geld met het maken van de mooiste plannen en de andere helft met het tegenhouden van ons, ondernemers, als we wat op zee willen". LNV gelooft in een beter gebruik van de open zee. Binnenkort zal een haalbaarheidstudie starten naar de wenselijkheid en beperkingen van aquacultuur op zee. De resultaten van de studie zullen in 2008 worden gepresenteerd.



Wat innovatief lijkt is niet altijd helemaal nieuw. In de periode 1978-1983 kweekte Wieringer Gert Lont al zeeforel in een schip dat in de haven lag. Aan het project is een eind gekomen toen het schip zonk en de verzekering niet uitkeerde. Op de foto is Lont in gesprek met Louwe de Boer (PD 147) en in het midden Urker raadslid Ben Visser (CU).